BARDEN

ORGAN FOR DEN NORSKE DRUIDORDEN

74. ÅRGANG

NR. 2/2026

ORDENSAKADEMIET
SENIOR-VETERANER

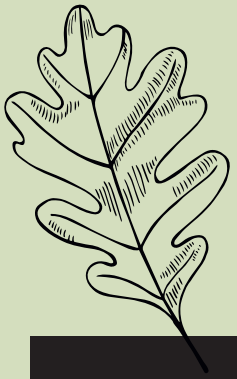
YNYS MÔN (MONA)
PORTRETTINTERVJU

Barden

INNHOLD

RSEE. 3
RSBibl og litt om rekruttering 4
Ordenen Informerer 5
Stoff til Barden. 7
Ordensakademiet 8
Mamedo 10
Tre nye Hedersdruider 11
SCM-Seminar i Sandefjord 12
Kunsting Intelligens 13
Portrettintervju med Audun Lilleberg. 14
Ovatgraden er en begynnelse 17
Losjebror og pensjonert kirkeverge. 18
Svensk bror fikk 40-årstegn 19
Biff og Blues i Losje Allbota 20
Yns Môn (Mona) 21
Presentasjon av Losjemerker 25
Senior-Veterantegn 27
Bardens nettside - Nyhetsarkiv. 28
Vi gratulerer 29
Nyopptatte brødre 30
Dødsfall. 31

FRIST FOR INNLEVERING AV STOFF 2026

NR. 1: 15. februar **NR. 2:** 15. mai **NR. 3:** 15. september **NR. 4:** 10. november

KJÆRE BRØDRE!

Sommeren nærmer seg, og vi kjenner allerede forventningen til lange, lyse kvelder og gode, varme dager.

Geir-Kåre Jordheim, RSEE

En gammel melodi sniker seg inn i hodet mitt fordi jeg har hørt den spilt så mange ganger. «*Jeg tror, jeg tror på sommeren...*» De fleste av oss kjenner den glade melodien. Den handler om mer enn bare solskinn og varme; den handler om et fundamentalt håp. Noe vi så absolutt trenger om dagen. Jeg tenker at så godt det er å ha losjen som en god motvekt. Når vi går inn i våre lokaler, kommer vi fra vidt forskjellige liv.
Ulik bakgrunn, ulike yrker og ulike politiske ståsteder. Vi er, som ellers, en samling av mangfoldige individer. Men på losjemøtet kjenner vi at underoverflaten har vi nøyaktig de samme behovene.

Denne losjetermin ar vært preget av engasjement, vekst og gode møter. Mange nye brødre har funnet veien til våre losjer, og det gleder oss å se hvordan fellesskapet styrkes når flere ønsker å ta del i vårt arbeid og våre idealer. Samtidig vet vi at enkelte losjer står i utfordringer knyttet til rekruttering. Dette kan være krevende, men erfaringen viser at godt samhold og vilje til innsats gir resultater. I denne utgaven oppfordrer vi derfor alle til å lese RSME Arnfinn Liens innlegg om rekruttering – et viktig og inspirerende bidrag.

Vi har også hatt gleden av å hedre tre brødre som gjennom mange år har båret losjens verdier med en sjelden kombinasjon av klokskap, utholdenhet og varme. Vi gratulerer våre tre vel fortjente nye Hedersdruider:
ROE Geir Tofsrud, ROE Kjell Olav Petersen og ROE Svein Kristiansen. Deres innsats har satt spor i vårt fellesskap, og vi takker for alt dere har gitt – og for måten dere har gitt det på.

Det er også gledelig å se den sterke norske deltakelsen i vårt internasjonale fellesskap. Over 20 norske brødre reiser i år til IGLDs verdenskongress i Nürtingen, Tyskland. Dette viser både engasjement og vilje til å bidra i det større druidiske arbeidet. Vi ønsker alle en god opplevelse med mulighet for å treffe Druider fra andre land..

Til høsten står vi selv som vertskap når vi arrangerer IGLD-møte på Hønefoss. Mer informasjon om dette finner du i bladet, og vi håper mange vil sette av tid til å delta her.

Sommeren står for døren. Mitt ønske er at dere tar med dere den varmen og det samholdet vi har her, ut i ferien. Vær det medmennesket verden trenger i dag. Små handlinger av godhet er ofte de som setter dypest spor. Bruk tiden til å lade batteriene, og husk at selv om vi er forskjellige, er det behovet for hverandre som knytter oss sammen.

Takk for et fint arbeidsår og god innsats for Ordenen. Jeg ønsker dere alle en trygg og god sommer med gode menneskemøter, og gleder meg til vi igjen samles til høsten.

God sommer!
Med broderhilsen i EFS
Geir-Kåre Jordheim
RSEE

PS
"Så når jeg nå tar sommerferie, vil jeg nynne på denne gamle melodien. Ikke som en flukt fra virkeligheten, men som en påminnelse om at lyset alltid er sterkere enn mørket. La oss tro på sommeren – både den som kommer i kalenderen, og den vi kan skape mellom oss mennesker."

KORT FRA BARDENS REDAKTØR

Bardens redaktør, RSBibl Trond Erik Hetlelid

Redaksjonen takker for alle bidrag. Som tidligere formidlet, er vi alltid interessert i gode historier, engasjerende aktiviteter og ideelle innlegg fra egen losje som kan deles med andre. Sommeren nærmer seg, og mange losjer har planlagt sommerfester og ulike utflukter.
Vi i redaksjonen tar svært gjerne imot både tekst og bilder fra disse aktivitetene.

Her følger noen råd for innsending av stoff til Barden:

- Send tekst og bilder separat – men samlet i én e post.
- Oppgi forfatter og fotograf for alt innsendt materiale.
- Legg ved ønsket bildetekst for hvert bilde.

Se også side 6: «STOFF TIL BARDEN – DITT BIDRAG ER VIKTIG».

Oppgi også om tekst eller bilder er KI generert dvs. at noe er laget av kunstig intelligens – altså tekst eller bilder som er produsert av et dataprogram, ikke av et menneske.
• Er teksten din egen, holder det å oppgi ditt eget navn.
• Er teksten, sitater eller utdrag hentet fra andre forfattere, oppgi disse som kilde.
Hvorfor redaksjonen ber om dette: Det handler om å være åpen om kildene, sikre korrekt kreditering og unngå at KI materiale fremstår som personlig opplevelse eller et originalt arbeid.

Vi ønsker dere alle en riktig god sommer!

LITT OM REKRUTTERING

Tekst: RSME Arnfinn Lien, Ordensledelsen

Det grønnes. Utenfor kontorvinduet er det i ferd med å spire grønt ute på jordene, et vakkert vårtegn! Det samme opplever vi i Lunden, når det kommer nye tilskudd på Ovatbenken. Når det spirer ute på jordene, er det fordi gårdbrukeren hadde fremskaffet rikelig med frø som kunne spire og slå rot. Tar vi denne konteksten med oss inn i losjen, så blir spørsmålet om vi har funnet nok frø/kandidater til å la det spire i Ovatgraden, og slå rot i vår Orden.

Spørsmålet er to-delt, siste først. For at de nye brødrene skal slå rot, er det viktig at vi alle er bevisst på brødrepleie, ser og tar vare på våre nye brødre. Det er viktig med inkludering slik at de føler sin tilhørighet i vårt brorskap.

Så var det det med de frøene da, kandidatene. Det er jo en grunn til at vi er i vår Orden, - og at vi ser viktighet at vår Orden har sin fremtid. Da MÅ vi ha påfyll med nye brødre. Dette er det ikke «de andre» som må løse, - men vi alle! Her må vi starte med å ta opp temaet med de vi møter utenfor losjen. Spørsmål, og tenk deg om en tid før du svarer deg selv; «Hvor mange har jeg snakket med siste året om å bli med på et infomøte i losjen?»

Vi anmoder alle om å benytte sommermånedene til å finne nye kandidater, slik at ME ved oppstart til høsten har en rikholdig liste med kandidater til infomøter.

God sommer.

ORDENEN **INFORMERER**

Vi nærmer oss sommer og ferietid og håper vi snart kan nyte varmen fra solen og roe det hele ned i familiens lune krets. Alle dager og kvelder med losjearbeid kan få fri en stund. Mens vi venter, passer det med et lite dikt:

Det blir lengere dager og kortere netter,
og den kalde eimen av vinteren letter,
det hvite forsvinner og fargene trer fram,
våren viser seg nå med brask og bram.

IGLD Verdenskongress 2026

Verdenskongressen vil bli holdt i samarbeid med de sveitsiske og tyske brødrene.
Datoen for den 31. verdenskongressen er satt til 17.09. – 20.09.2026 i Nürtingen.

Nürtingen ligger omtrent 20 km fra Stuttgart og er lett tilgjengelig med bil, tog eller fly.
Det internasjonale IGLD-møtet vil finne sted på lørdag. For de brødrene som ønsker å komme tidligere, vil Verdenskongressen begynne 17. september 2026 med et samlingsarrangement og et arrangementsprogram planlagt av brødrene i Lodge zu den 3 Linden i Nürtingen de neste fire dagene. Det vil være mange muligheter for ledsagende partnere til å ha det gøy.

Tidsfrister for Riksmøtet 2027

09. mars 2026	Forhåndsinformasjon til losjene.
20. april/mai 2026	Påminnelse til losjene.
10. august 2026	Påminnelse til losjene.
6. september 2026	Siste frist for innsendelse av forslag endringer av Ordensloven på Riksmøtet (RM) 2027. Ref. Ordensloven §114 m/kommentar.
6. september 2026	Siste frist for innsendelse av forslag til Riksmøtet. Ref. Ordensloven §83 m/kommentar.
6. desember 2026	Forslag/saksdokumenter til RM kunngjøres for GL og SL.
6. desember 2026	Fortrolighetsutvalgets innstilling til nye embetsmenn i RSL kunngjøres.
6. januar 2027	Frist for innsendelse av eventuelt annet forslag på nye embetsmenn RSL, jfr. §27.
24. januar 2027	Møteinnkalling til sendes ut.
6. februar 2027	Frist for påmelding.
6. februar 2027	Frist for innmelding av representanter til RM.

Møtelister

Møtelistene for losjeterminene høsten 2026 og våren 2027 går snart i trykken. Og planlegges levert til alle GL i august til møtestart. I Mamedo vil møtedelen på den enkelte GL/SL se litt annerledes ut. Gå inn på Mamedo og trykk på mappen «Dokumenter» og videre til «Brukerveiledninger» og til dokumentet «Mamedo – Hva skal møtene hete». Her finner du de forkortelsene som brukes for de enkelte rituelle møtene.

ORDENEN **INFORMERER**

Kunstig Intelligens – KI

Om Kunstig Intelligens (KI) skal brukes i Ordenens enheter, er drøftet i Ordensledelsen. Kan Ordenen ha nytte av KI i fremtiden?

KI vil spille en stadig større rolle i alt vi gjør innen Ordenen. Alle har tilgang til en KI-robot på egen digitale enhet. Det en må tenke på ved bruk av KI, er hva vi ber KI om å gjøre.

Det er naturlig å tro at alt vi legger inn av oppgaver i KI, vil bli husket. Derfor må vi tenke på hvilke oppgaver vi ber KI om å gjøre.

Det blir viktig at vi aldri spør om eller ber KI om gjøre noe som involverer våre ritualer eller våre symboler. Så langt vil ikke Ordenen investere i KI-relaterte dataløsninger. Foreløpig anbefales det å bruke åpne og tilgjengelige verktøy. Om KI skal brukes i Ordenens arbeid, må den enkelte bror vurdere.

Ny utgave av Mamedo

Ved oppstart av losjeåret etter sommeren, hvis alt går som tenkt, vil vi ha en ny utgave av Mamedo (Mamedo 3). Den er til uttesting i disse dager. Noen av endringene er at serverne er byttet, slik at oppetiden av programmet er sikrere. Noen nye funksjoner som kalender og andre saker kommer vi tilbake til ved utrulling av Mamedo 3. IT-utvalget gleder seg.

RIKSMØTE PÅ ISLAND 2026

RSEE Geir-Kåre Jordheim, RSOE Geir Tofsrud og RSME Arnfinn Lien var invitert til Island for å overvære Riksmøtet i Islandske FGDO. Alle de tre norske RSEM fortalte om et flott møte med god stemning. OFT ble overrekt til RSOE Johan Bogason fra representantene i den norske Ordensledelsen.

Noen av de Islandske embetsmennene har litt andre navn på embetene sine, men de har den samme funksjonen som de norske.

Det var også valg på ny Ordensledelse med følgende resultat:

RSEE	Hjörtur Hans Kolsöe
RSOE	Jóhann Bogason.
RSME	Áki Ingvarsson
RSSkj	Einar Einarson
RSFeh	Stefan Bragason
RSSkm	Vilhjálmur Karl Karlsson
RSV	Guðmundur Ingi Sveinsson

BARDEN
ORGAN FOR DEN NORSKE DRUIDORDEN

STOFF TIL BARDEN - DITT BIDRAG ER VIKTIG

For at innholdet i Barden skal spenne bredt både med hensyn til type stoff og geografi, er redaksjonskomiteen avhengig av at Storlosjene, Grunnlosjene og den enkelte bror bidrar.
Vi snakker om bidrag både til Bardens papir-utgave og nettside.
I Bardens papirutgave vil vi blant annet ha fokus på:

- Senior Veterantegn, som vi alltid vil dekke med omtale og portrettbilde.
- Spesielle hendelser – 25, 50, 75-års jubileer, innstiftelser av nye Losjer, innvielse av nye Losjehus, o.l.
- Intervjuer med brødre som fremhever seg spesielt - ildsjeler/gode eksempler.
- Gode historier om rekruttering
- Gode eksempler/god praksis som kan formidles til alle.
- Sosiale aktiviteter og samlinger

Det kan selvfølgelig også være aktuelt med andre typer stoff av allmenn interesse for Losjene, og vi utfordrer Grunnlosjer og Storlosjer til å være aktive. Dere kan kontakte et medlem i redaksjons-komiteen for nærmere avtale. Oversikt over hvem som er med i redaksjonskomiteen, finner du på nettsiden: **https://www.barden.fgdo.no**

Stoff som er aktuelt for Bardens nettside er f.eks. Veterantegn, 40-årstegn, og erkjentlighetstegn.

Resepsjoner, utflukter, temakvelder m.m. er også aktuelt for nettutgaven. Redaksjonskomiteen vil også vurdere å ta med utdrag av lokalt stoff under hoved overskriftene «Fra Storlosje-områdene» eller «Glimt fra Bardens nettside», i papirversjonen av Barden. Det siste gjelder stoff som allerede er publisert på nettsiden.

Dere skriver teksten selv og sender inn til **barden@fgdo.no** sammen med eventuelle bilder.

Noen råd og krav angående innsending av stoff til Barden:

- Legg ved tekst og bilder separert – alt i én e-post.
- Oppgi forfatter og fotograf.
- Oppgi ønsket bildetekst for hvert bilde.
- Bruk linjeskift kun når det skal være nytt avsnitt.
- Les korrektur. Se etter skrivefeil og feil i faktaopplysninger.
- Skru på godt med lys ved fotografering innendørs.

Krav til bruk av bilder:

- Skåling/drikkebilder skal ikke forekomme.
- Staver og andre symboler i Lunden skal ikke tas med på bilder.

Retningslinjer til bruk av bilder:

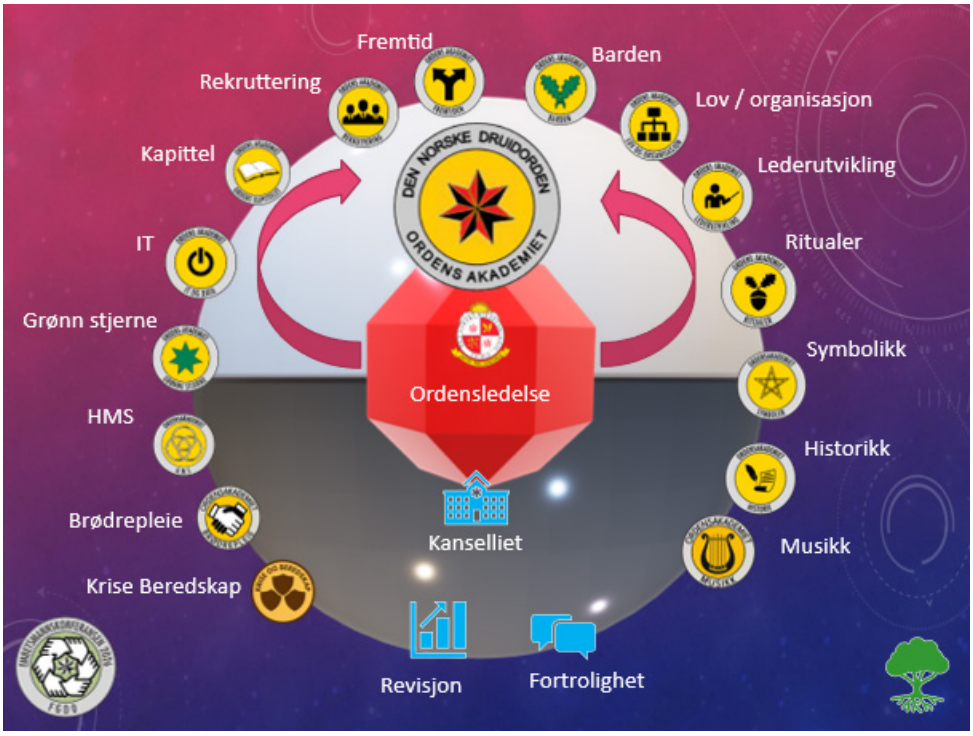
- Bilde av Embetsmenn/brødre med regalier, kapittel-triangel, ex-regalier er greit.
- Bilde av kapper kan brukes, men bør begrenses fordi dette kan virke «fremmedgjørende» for utenforstående/potensielle nye medlemmer.
- Bilde av nye Embetsmenn i kapper ifm installasjon av nytt Embetskollegium er greit.

Vi håper at vi gjennom felles innsats kan få en god og bred beskrivelse av Losjenes aktivitet.

Ditt bidrag

ORDENSAKADEMIET
EN FREMTIDSRETTET ORGANISERING

Tekst: Odd Endresen. Barden

Under den nasjonale embetsmannskonferansen i februar i år ble Ordensakademiet omtalt, også noen av utvalgenes arbeid.

RSEE Geir-Kåre Jordheim sa at Ordenens utvalg tidligere ble valgt på Riksmøtet for fire år av gangen, det vil si en organisering som var temmelig fastlåst. Men mye skjer på fire år, og det kan oppstå behov for fleksibilitet. Derfor er dagens system slik at nye utvalg kan opprettes når som helst, og andre kan avsluttes om ønskelig. Medlemmene behøver heller ikke være faste. Man kan ta inn nye medlemmer og noen kan avslutte arbeidet.

RSEE sa at det ikke nødvendigvis er den sterkeste eller mest intelligente som overlever, men den som er mest tilpasningsdyktig til endring.

Bror Geir-Kåre gav en utfordring til Grunnlosjene: *«Hva trenger dere hjelp til? Ordensledelsen tar gjerne imot forslag til nye grupper»*. Han la til at det er plass til flere brødre som vil bidra og være gode medhjelpere for Akademiet. *«Kjenner du noen, så send forslag»*.

Krise og beredskap

En krise er en plutselig og uforutsett situasjon/hendelse. En krise- og beredskapsplan er et viktig verktøy for å ta vare på brødrene og sikre Ordenens virksomhet. Og en plan må være godt kjent og innøvd.

Hvis ikke kan vi ikke reagere spontant og riktig i kritiske situasjoner, med andre ord «handle på autopilot», sier OE Derek Strøm-Normann fra utvalget da han la fram utvalgets arbeid på den nasjonale embetsmannskonferansen.

Skrevne planer har altså ikke verdi dersom de ikke er kjent og øvd på – for eksempel ved akutt sykdom og evakuering ved brann.

Sentrale momenter er
- Ivareta brødrenes sikkerhet
- Sikre kontinuitet i driften
- Tydelige roller og ansvar
- Beskytte Losjens og Ordenens verdier og omdømme
- Skape trygghet for brødrene

Utvalget har som mål å etablere en effektiv krise- og beredskapsstab, og utarbeide overordnede maler til hjelp i arbeidet i Grunnlosjer og Storlosjer slik at de skal bli tilnærmet like, men med lokal tilpasning om nødvendig.

OE Derek Strøm-Normann presiserer at man ved henvendelser fra presse og media, først skal kontakte Kanselliet v/ Jan-Ole Pedersen. Uttalelser til presse skal i utgangspunktet gis av Ordensledelsen eller av den som Ordensledelsen oppnevner som pressetalsmann.

ORDENSAKADEMIET (FORTS.)

Losjenes historie og Arkivars oppgaver
Losjenes historie og Arkivars oppgaver ligger under saksområdet til historieutvalget, og det var OE Odd Endresen som la dette fram under den nasjonale embetsmannskonferansen i februar.

Håndbok for Grunnlosjen, som ble delt ut til Losjene under embetsmanskonferansen, inneholder en beskrivelse av Arkivars oppgaver. Dermed er det avklart, slik at Losjer har noe konkret å gå ut fra når Arkivars oppgaver skal utformes.

En hovedoppgave er å ta vare på egen Losjes historie – både tekst og bilder og lagre det i Skyen. Det blir viktig å gjøre en vurdering av hva som har historisk verdi og som dermed skal tas vare på.

Det er ingen formelle krav til den som skal være Arkivar. Men det er en fordel om man kan finne en bror som liker å lete fram historisk stoff og å ta vare på det. Og som er villig til å sette av tid.

En oppgave er også å sørge for kontakten med Barden, slik at viktige hendelser i egen Losje blir omtalt. Om man skriver selv eller overlater det til andre, blir en lokal beslutning.

Til slutt gav OE Odd Endresen et praktisk eksempel på hvordan man kan begynne dette arbeidet. Det kan være konkret og greit å gå gjennom Losjens fysiske arkiv, skanne aktuelt stoff og så lagre det i Skyen. Før databehandling ble en del av de flestes hverdag og man hadde en felles lagringsplass, ble mye liggende på private PCer. Det kan man prøve å etterspore hos tidligere embetsmenn. Det samme med papirer og bilder som ligger hjemme hos brødre. *«Men det er også viktig å ha søkelys på at det som skjer i dag, er historie i morgen. Derfor kan for eksempel møter med resepsjoner, utdeling av utmerkelser med mer dokumenteres med tekst og bilder»*, avsluttet bror Odd.

MAMEDO – ET VIKTIG NETTSTED FOR ALLE BRØDRE

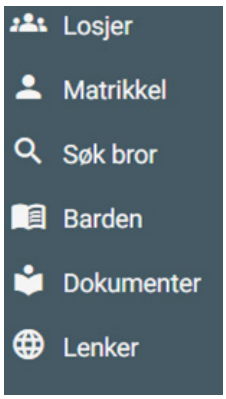
Skrevet av: Odd Endresen, Barden

Mamedo er Ordenens nettløsning der stadig flere tjenester blir samlet. Navnet Mamedo er utledet fra Matrikkel og Medlemssystem for Druidordenen.

Her foregår arbeid som gjøres av embetsmenn i Grunnlosjer og Storlosjer og av Kanselliet, og systemet erstatter tidligere skriftlig kommunikasjon, som ble utført på en rekke forskjellige skjemaer. Men det er også nyttig for alle brødre å bli kjent med dette nettstedet. Hvis du ikke har brukernavn og passord fra før, kan du kontakte bror Skriver eller en annen embetsmann i din losje, som kjenner systemet. Mamedo brukes i en nettleser, adressen er: https://matrikkel.fgdo.no, slik at den kan brukes fra både PC, telefon og nettbrett.

I Mamedo finner du opplysninger om deg selv, blant annet hvor mange møter du har vært på, gradspasseringene dine, eventuelle embeter og medhjelperroller du har hatt og utvalg du har deltatt i. Vær oppmerksom på at det kan være mangler her, særlig i forhold til roller du hadde før Mamedo ble opprettet. Det er også annen informasjon i Mamedo som er aktuell for deg. Så bruk gjerne litt tid på å gjøre deg kjent på nettstedet.

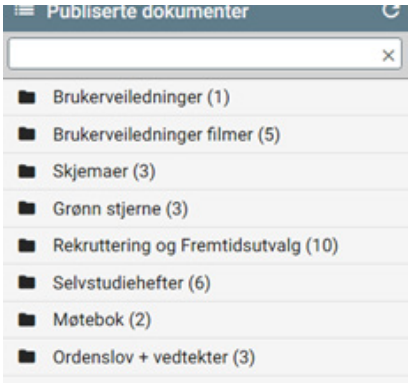
Når du er inne på siden for din GL eller SL, finner du en fane som heter Historikk. Her det opplysninger om tiden som ligger bak oss, blant annet matrikkeloversikt over alle brødre, både levende og døde. Her vil du også finne oversikt over de som var stiftere av grunnlosjen og over hvem som besatte de ulike embetsmannsplassene i ulike perioder. Under Historiske møter finner du en oversikt over møter i det enkelte år. Ved å klikke på et grønt øye, finner du protokollen fra møtet. Mange losjer har lagt inn protokoller fra oppstarten.

På Mamedo vil du finne den menyen du ser til venstre. Under valget Losjer, kan du blant annet slå opp på den enkelte Grunnlosje og Storlosje. Der er det mye informasjon, blant annet hvem som er embetsmenn og medhjelpere og losjens møteliste.

Under Matrikkel kan du finne alle brødrene i Ordenen.
Søk bror gir deg mulighet til å søke fram en bror. Et annet sted på Mamedos forside er det også et søkefelt for samme formål.

Oppslagsordet Barden gir deg mulighet til å lese alle utgivelser så langt tilbake som 2022. I forbindelse med Barden viser vi også til nettadressen **https://barden.fgdo.no** Hvert nummer av Barden har en fast artikkel – Ordenen Informerer. Dette er en sentral informasjonsside mellom Ordensledelse og brødre.

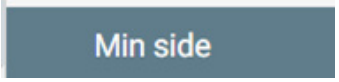

Linken *Dokumenter* inneholder mye forskjellig stoff, som for eksempel selvstudiehefter til de forskjellige gradene. Gjeldende Ordenslov med oppdaterte kommentarer ligger også her.

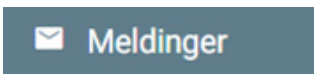

Hvordan oversikten til over ser ut når du logger deg inn på Mamedo, avhenger av hvilken grad du har, og om du er embetsmann eller har andre oppgaver som krever utvidet tilgang.

Møtebok gir deg tilgang til møtelistene for alle losjene, noe som er et godt verktøy for å planlegge møter og losjebesøk. Klikker du deg inn på et møte, kan du melde deg på møte i egen eller andre losjer.
Selvstudieheftene er god veiledning for deg om den graden du har.

På høyre side av åpningsbildet finner du en meny med blant annet Min side. Denne er todelt. Klikk på «bror» og du kommer direkte til den siden der du selv er omtalt. Det er generell info om deg, når du ble tatt inn i Ordenen, gradspasseringer, embeter du har hatt hvis du har vært embetsmann, antall møter du har deltatt i og mye mer. Klikker du til høyre på «brødrene», kommer du til din egen Grunnlosje.

Epostmeldinger som er sendt deg gjennom Mamedos postsystem, finner du også her. Det kan for eksempel være innkalling til møter.

MAMEDO (FORTS.)

Riks Stor Skriver Håkon A. Skalleberg, som leder Ordenens IT-utvalg, sier dette: «Mamedo blir stadig utviklet og til høsten vil tredje versjon bli rullet ut. Mange funksjoner i Mamedo er styrt etter embete og grad og mange funksjoner er åpne for alle».

Videre peker han på at IT og data er blitt en stor del av Ordenens aktivitet. Korrespondanse ble tidligere skrevet som brev og rapporter og sendt i posten.

En oppgave IT-utvalget ser på som meget viktig, er opplæring av Skrivere og Stor Skrivere i bruken og utnyttelsen av Mamedo. IT-utvalget avholder teamskurs to ganger i året – grunnkurs om våren og videregående om høsten. Kursene har i hovedsak Skrivere og Stor Skrivere som målgruppe, men andre brødre har også mulighet til å henge seg på.

TRE NYE HEDERSDRUIDER

Skrevet av: Ordensledelsen

Fra venstre: ROE Kjell Olav Petersen, RSOE Geir Tofsrud, RSEE Geir-Kåre Jordheim og ROE Svein Kristiansen.

På siste Ridderrådsmøte, 13. mars 2026, hadde vår RSEE, Geir-Kåre Jordheim, den glede å tildele tre av våre eldste brødre Hedersdruidtegnet.

De tre nye Hedersdruidene er:
RSOE Geir Tofsrud, Losje Cygnus, Gjøvik
ROE Kjell Olav Petersen, Losje Pythagoras, Oslo
ROE Svein Kristiansen, Losje Ovatstjernen, Moss

Fortjent til å bli tildelt Hederstegnet er den som innehar Old Erk-graden, Den norske Druidordens Veterantegn, og som har oppnådd en alder av 65 år. Gjennom en lang rekke av år skal han dessuten, på en helt ekstraordinær måte, ha arbeidet effektivt for vår Orden.

Bror Geir Tofsrud, Ridderen av Tryggheten, ble innviet i vår Orden 26.01.1988 i Losje Cygnus. Han har tre Embetsperioder i sin GL, tre Embetsperioder i SL Eidsiva, snart fem perioder i Ordensledelsen, derav en periode som Riks Stor Edel Erk og snart tre perioder som Ordførende Ridder.

I tillegg innehar bror Geir Veterantegn, Grunnlosjens Erkjentlighetstegn, Ordenens Fortjenestetegn i gull og den Islandske Ordens Fortjenestetegn i gull.

Bror Kjell Olav Petersen, Ridderen av Seremonier, ble innviet i vår Orden 19.01.1977 i Losje Nordstjernen og er en av Losje Pythagoras stiftere. Han har tre embetsperioder i Losje Pythagoras, tre embetsperioder i SL Viken, tre embetsperioder i Ordensledelsen og snart fire embetsperioder i Riddergraden. I tillegg innehar bror Kjell Olav Veterantegn og 40årstegn, Grunnlosjens Erkjentlighetstegn og Ordenens Fortjenestetegn i gull.

Bror Svein Kristiansen, Ridderen av Molbæk, ble innviet i vår Orden 06.01.1986 i Losje Ovatstjernen. Han har fem embetsperioder i sin GL, tre embetsperioder i SL Borgar, samt to embetsperioder i Ordensledelsen. I tillegg innehar bror Svein Veterantegn og 40årstegn, Grunnlosjens Erkjentlighetstegn og Ordenens Fortjenestetegn i gull.

SCM-SEMINAR I SANDEFJORD 25-26/4 - 2026

Tekst og foto: RSCM Leiv Åge Lindstrøm, Ordensledelsen

Også i år, ble det den siste helgen i april, avholdt SCM-Seminar i Sandefjord for de 3 nyvalgte Stor Ceremonimestere (SCM) i SL Rygir, SL Dovre og SL Skiringssal.

Tanken bak seminaret, er å utveksle erfaring og bli bedre kjent med andre brødre med sammenfallende interesser og arbeidsoppgaver i losjesammenheng, samt å underbygge og trygge utførelsen av hvordan vi løser våre oppgaver, som er av stor betydning for våre brødres opplevelse og oppfatning av våre rituelle møter. Det er tenkt at SCM skal videreformidle kunnskap og veilede sine respektive Grunnlosjers Ceremonimestere.

Seminaret startet lørdag 25. april kl. 12:00 med lunsj og «bli kjent» prat på Kanselliet.
Odd Erik kom med bil fra Bryne, Roar hadde kommet dagen før med fly fra Trondheim og Willy-Morten hadde kort vei, da han bor i Sandefjord. Etter omvisning på Kanselliet i Prinsens gate 5, startet arbeidet i Lunden i Losjehuset i Prinsens gate 7, med trening og gjennomgang av de reviderte Storlosjeritualene, om lystenning, stavbruk og vandringer i Lunden, samt generelt om en Ceremonimesters oppgaver.
Det ble jobbet frem til kl.18:00, før turen gikk videre til privat innkvartering på hytte i Sandefjord. Her hadde RSCM sin kone gjort ferdig middag og praten gikk lett mellom brødrene ut over kvelden, som vekslet mellom losjeprat og om «løst og fast».

Fra venstre: SCM Roar Hagen-Diez – SL Dovre, SCM Odd Erik Rosseland – SL Rygir og SCM Willy-Morten Jørgensen – SL Skiringssal

Søndag, etter en god frokost tilberedt av SCM Odd Erik, startet arbeidet igjen i Lunden. Her fortsatte gjennomgangen av Storlosjeritualene, samt å diskutere hvordan vi løser våre oppgaver. Det ble lagt vekt på SCM/CM synlige rolle og samspillet med SEE/EE under det seremonielle. En viktig oppgave for SCM, er hans tilgjengelighet for Grunnlosjens CM i sin Storlosje, med veiledning og vennlige tilbakemeldinger. Om dette skal fungere, må SCM selv være trygg i sin gjerning og ta sin oppgave på alvor.

De tre SCM fikk god kontakt under oppholdet og det ble utvist et stort engasjement. Det ble gitt uttrykk for at seminaret hadde gitt nyttig og verdifull lærdom og ikke minst gode minner, sammen med brødre fra ulike steder i landet.

Fra venstre: SCM Willy-Morten Jørgensen - SCM Odd Erik Rosseland – SCM Roar Hagen-Diez

RSCM ønsket til slutt de nyvalgte SCM lykke til med gjerningen i de kommende 3 år og håpet helgen hadde bidratt til å øke bevisstheten rundt embetet, samt at terskelen nå var lavere for å kontakte hverandre om spørsmål rundt CM-gjerningen.
Seminaret, ble avsluttet med middag på Kanselliet og hjemreise søndag kl.15:30.
Alle måltider var for øvrig hjemmelaget.

Ideelt innlegg

KUNSTIG INTELLIGENS – VERKTØY, VENN ELLER FARE?

Tekst: Lasse Hjelmervik, Losje Skjalgsson

Vi lever i en tid hvor verden endrer seg raskere enn noen gang. En av de største endringene akkurat nå er noe vi kaller kunstig intelligens. Eller KI eller AI. Mange har hørt ordene. Noen av oss bruker det hver dag. Andre er litt usikre på hva det egentlig betyr.

Enkelt forklart: Kunstig intelligens er egentlig bare dataprogrammer som lærer av informasjon – omtrent slik mennesker gjør. Hvis du gir en datamaskin millioner av tekster, bilder eller musikkstykker, kan den etter hvert lære mønstrene. Og så kan den begynne å lage nye tekster, bilder eller musikk selv. Det betyr at en datamaskin i dag kan:

- skrive en tekst
- oversette språk
- lage bilder
- eller til og med komponere en sang.

Noen av oss har kanskje allerede brukt kunstig intelligens – uten å vite det. FOR: Når telefonen foreslår neste ord i en melding, eller når bilen hjelper oss å holde filen på veien. – SÅ er det i grunnen KI! Med andre ord er ikke kunstig intelligens magi. Det er et VERKTØY. Men som med alle sterke verktøy kommer det både STYRKER OG FARER.

STYRKENE. La oss begynne med det positive. Kunstig intelligens kan hjelpe oss med oppgaver som tidligere tok lang tid. Leger bruker det allerede til å oppdage sykdommer tidligere. Forskere bruker det til å analysere enorme mengder data. Bønder bruker det til å dyrke mat mer effektivt. Det kan også hjelpe oss i hverdagen. For eksempel kan kunstig intelligens hjelpe mennesker som sliter med språk, lesevansker eller funksjonsnedsettelser. Den kan oversette, forklare og gjøre informasjon mer tilgjengelig. På mange måter kan dette bli et av de sterkeste verktøyene menneskeheten har laget.

Men det finnes også FARER. For når teknologi blir kraftig nok, kan den også misbrukes. Kunstig intelligens kan lage falske bilder, falske videoer og falske nyheter som ser helt ekte ut. Den kan også brukes til å manipulere informasjon. En annen utfordring er at mennesker kan bli for avhengige av teknologien. Hvis vi lar maskiner tenke for oss hele tiden, kan vi risikere å bruke vår egen dømmekraft mindre. Og kanskje den viktigste utfordringen: Teknologi utvikler seg raskt – men visdom utvikler seg sakte og gjennom erfaring. Hva betyr dette for oss? Her i losjen snakker vi ofte om personlig utvikling, fellesskap og likeverd. Teknologi kan aldri erstatte disse verdiene.

En datamaskin kan skrive et dikt.
- Men den kan ikke føle vennskap.

Den kan lage en sang.
- Men den kan ikke oppleve samhold.

Den kan analysere millioner av ord.
- Men den kan ikke forstå hva tillit mellom mennesker virkelig betyr.

Det er derfor jeg tror den viktigste oppgaven vår i møte med kunstig intelligens er ganske enkel: Vi må sørge for at teknologien tjener mennesket – ikke omvendt.

En liten tanke. Kanskje kunstig intelligens egentlig kan minne oss om noe viktig.

Jo mer verden fylles av maskiner som tenker,
jo viktigere blir det at mennesker føler.

Jo mer teknologi vi får,
jo viktigere blir fellesskapet.

Jo mer kunstig intelligens vi utvikler,
jo mer trenger vi ekte menneskelig kunnskap.

Vi oppfordres til å jobbe aktivt for å øke vår kunnskap – for kunnskap er makt. Men det sies også at når vi har fått makten så må vi bruke den med klokskap. Dette er essensielt når det kommer til KI!

Så kanskje spørsmålet ikke er: "Vil kunstig intelligens forandre verden?". For det vil den. Det virkelige spørsmålet er: Hvordan vil vi mennesker bruke den? Hvis vi bruker den med klokskap, ydmykhet og respekt for hverandre, kan den bli et fantastisk verktøy. Men hvis vi glemmer verdiene som binder oss sammen – Enhet, Fred og Samhold – da hjelper ingen teknologi oss. Derfor tror jeg at fremtiden ikke først og fremst handler om kunstig intelligens. Den handler om menneskelig intelligens – og menneskelig hjerte.

Portrettintervju

ORDENSBROR AUDUN LILLEBERG

Tekst: Erik Elvestad, Barden

Mange av oss kjenner bror Audun Lilleberg som en sprek, allsidig og trivelig trønder og som et utpreget ja-menneske. For å lære han bedre å kjenne, ønsket vi i Barden å intervjue han slik at flere brødre kunne bli kjent med denne sporty og joviale trønderen.

- Hvem er så Audun Lilleberg?

Da kan jeg jo starte med å si at jeg ble født på Lesja øverst i Gudbrandsdalen, og er eldst i en søskenflokk på tre. Far min var kjøpmann, og kom til Lesja for å hjelpe min onkel, hans svoger, med å drive en alt-mulig-butikk. Da jeg var ca. tre år, flyttet familien til Korsvegen i Hølonda (Sør-Trøndelag red. anm.), hvor pappa fikk jobb i en butikk. I 1957, da jeg var 6 år, flyttet vi til Kvål i Gauldalen, rett utenfor Trondheim, hvor pappa kjøpte en gammel nedlagt butikk. Så bygget han seg hus med egen butikk og et fryselager nær Kvål sentrum. Alle vi ungene vokste opp med å hjelpe til i butikken. Vi ryddet, stablet varer og sånn, så vi var vant til det.

- Så at du ble kremmer sjøl, er vel eplet som ikke falt så langt fra stammen?

Ja, det kan en godt si, fordi jeg vokste opp med å jobbe i butikk og gikk på økonomisk gymnas på Adolf Øien i Trondheim. Begge foreldrene mine var engasjert i mye. Jeg hadde giftet meg, fått to barn og flyttet inn i nytt hus på Gimse i 1975. Det ble til at jeg overtok butikken i 1975. Jeg innså etter hvert at det ble stadig vanskeligere å drive en liten butikk på landet med sterkere kjededannelser og reiste med kona Kristin og våre tvillinger, Tage og Stian 7 år og Tone og Silje 5 år, sørover for å ta videreutdannelse. Jeg gikk på Varehandelens Høyskole på Rykkinn og fikk jobb i en klesbutikk på Lillegrensen i Oslo. Der jobbet jeg torsdag ettermiddag og lørdager. Odd Reitan i Rema gikk på samme skole før meg og Petter Stordalen gikk der to år senere. Vi leide et hus på Tranby i Lier, og en del av avtalen for å få leie huset, var at jeg meldte meg inn i Lier Kammerkor. Han som leide ut huset sang bass der, og avtalen var at jeg måtte bli med å synge i koret. De var veldig gode, og var bl.a. på turné i Danmark. Der var ikke jeg med fordi jeg var opptatt med skolearbeid. Etter at jeg sluttet i kammerkoret, opptrådte de til og med på TV.

- Og etter skolen ble du butikksjef hos Kjeldsberg?

Ja, det stemmer. Jeg gikk sammen med Rasmus Kjeldsberg. Han var sønn av Francis Kjeldsberg som var styreformann i R Kjeldsberg. De var ganske store dagligvaregrossister og hadde selv tre egne butikker. Jeg fikk jobb som butikksjef for hovedbutikken i sentrum av Trondheim og Rasmus som butikksjef for butikken de hadde på Byåsen. Der jobbet jeg fra 1980 til 1987. Reitan-konsernet tok over lokalene både i sentrum og på Byåsen og jeg takket nei til å drive Rema i sentrum. Jeg startet med eget opplegg og kalte det SIMAT, Spesialboder i mat. Jeg åpnet to butikker i Britanniapassasjen og en på City Syd. Det ble bankkrise og økonomiske problemer. Uten forvarsel stengte banken kontoene mine og jeg gikk konkurs i 1990. Så ble jeg leder for Samarbeidsgruppen Midtbyen, en samling av forretninger, forsikringsselskaper, banker, restauranter og andre som ønsket flest mulig folk til bykjernen. Jeg ble spurt om å gå på som styreleder i en ganske fremgangsrik nærradio som ble kalt Radio 1. Etter ett år opprettet jeg et firma som het Ekko Lyd og Bilde. Vi etablerte oss i Mediahuset sammen med et lydstudio og laget lydreklamer og annet. Etter en stund fikk vi også agentur på kinoreklame som representant for Sverdrup Dahl. Etter noen år mistet Sverdrup Dahl kontrakten med kinoene og jeg fikk spørsmål om å begynne i det firmaet som tok over kinoreklamen, CAPA. Jeg var der til Tage i 2005 spurte meg om vi to skulle starte firma og drive med gulvsparkling. Han hadde ganske bra kunnskap om dette og så potensialet. Jeg ble med og ønsket at han ble mer kontormann og jeg og de andre i firmaet var i praktisk jobb. Siden har han vært min sjef til jeg nå nesten er pensjonist.

- Du har jo drevet med mye forskjellig innen idrett og annet?

Vi tre søsken var veldig aktive med idrett. Jeg var med i både håndball, fotball, langrenn, hopp, litt friidrett, orientering og forskjellig. Jeg var med på kretslaget i friidrett, og husker vi var på treningssamling på Savalen. Så var jeg på kretslaget i fotball som junior, under trener Nils Arne Eggen. Og jeg har spilt håndball. Der ble jeg også tatt ut på kretslaget et par år, og vi spilte mot Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal og ble kretsmestere, husker jeg. Etter hvert ble jeg spillende trener på Trønder-Lyn håndball. Jeg spilte også fotball og var med litt på trenersiden der. Så meldte jeg meg inn i Gimse Idrettslag som ble stiftet i 1977. Etter fylte 50 år fikk jeg spørsmål om å delta i uoffisielt NM i kombinert.

ORDENSBROR AUDUN (FORTS.)

Det foregikk i Trøndelag. Jeg ble med og ble til min overraskelse nummer tre.

Jeg spilte baryton i skolekorpset på Rosmælen til jeg var ferdig på barneskolen. Vi hadde bare en dirigent, siden økonomien var såpass dårlig. Han var med når vi spilte ute og slik. Derfor ble jeg gruppedirigent med ansvaret for «grovmusikken» fra syvende klasse og i fire år. «Grovmusikken» var de som spilte klarinett, tenor, baryton og bass.

- Når begynte du å interessere deg for vannsport?
Det begynte da foreldrene mine kjøpte seg en båt med 50 hestekrefters motor i 1978, og så lå det et par vannski oppi der. Vi begynte å leke oss og vi synes det var artig å stå på vannski. Men innføringen av lov om motorferdsel i utmark og vassdrag i 1977 (motorferdselloven) gjorde det vanskelig. Et av rådene jeg fikk av rådmannen i Melhus, var å stifte et idrettslag. I 1978 stiftet vi derfor Svorken Vannskiklubb og meldte oss inn i Norges Vannski- og Wakeboard Forbund. Det var ganske mye jobb med søknader hit og dit og avtaler med grunneiere for å få de nødvendige godkjenningene. Forbundet sendte faktisk en ganske god løper til oss som hjalp oss med å bygge hopp og underviste oss. Så startet vi opp på Svorksjøen. Folk syntes det ble mye bråk så vi bestemte oss for å flytte til et mindre vann som heter Hjultjønna. Der var det mye mindre folk og bare to hytter, og to grunneiere som ga oss tillatelse til å legge anlegget hit. Etter hvert ble faren min leder i Vannskiforbundet og jeg ble leder for vannskilandslaget. Jeg hadde ansvaret for landslaget i 30 år. Gjennom denne jobben traff jeg en hyggelig tsjekker som hadde egen vannskibane i hagen. Pappa, broren min og jeg fôr nedover der etter hvert for å besøke han. Siden har jeg gjort dette hvert år i mange-og-tjue år.

Tekst: Audun i draget på Hjultjønna. Foto: Privat.

- Du har jo også en egen karriere innenfor vannsport?
Ja, jeg liker å konkurrere og har deltatt i mange NM, EM og VM. Første gangen jeg var med på et europamesterskap var i tidligere Øst-Tyskland i 1994. Jeg hadde ingen sjanse til å kvalifisere meg til noen finale, men det har gått bedre etter hvert.
I aldersbestemt har jeg flere medaljer i hopp, slalåm og trick. Men det er i hopp jeg har gjort det best, og i sammenlagt da. Og så har jeg medaljer i Nordisk mesterskap, men det har ikke vært arrangert på mange år. Så har jeg jo gull fra de to siste EM, både i hopp og sammenlagt. Jeg sjekket på nettet og der står at jeg er en av de mestvinnende herreløperne på vannski i Norge.

Tekst: En stolt Audun Lilleberg med gull i overall i EM 2023. Foto: Privat

Tekst: Årets ildsjel i Melhus kommune 2024. Foto: Privat

- Du ble jo kåret til årets ildsjel i Melhus i 2024.
Jeg har hatt det like ens som far min, at jeg sier ja når noen spør meg. Da blir det jo til at en blir med på ganske mye. Og så synes jeg det er trivelig å møte andre likesinnede og jobbe med så mange positive folk. Det var vel styret i Svorken Vannskiklubb som anbefalte meg til idrettsrådet i kommunen og det var idrettsrådet som innstilte meg til å representere Melhus kommune om årets ildsjel i Trøndelag. Melhus er jo en ganske stor kommune, vet du. Det er sju store idrettslag her, så det er ganske mange som kjemper om denne gjeve prisen. Da er det jo ekstra stort å bli valgt. Det betyr jo egentlig mer enn det å få en gullmedalje, fordi det betyr at du har gjort mye for så mange andre.

Portrettintervju

ORDENSBROR AUDUN (FORTS.)

- Vi må jo snakke litt om losje også. Hva eller hvem var det som fikk deg med i Losjen?

Det var da jeg drev Ekko Lyd & Bilde og hadde kontor i Mediehuset her i Trondheim. På nabokontoret satt en veldig hyggelig danske som het Jens Andersen. Han fortalte at han skulle bli med og stifte en ny losje i Trondheim og han overtalte meg til å bli med. Jeg hadde også da en del verv som jeg valgte i si fra meg for å prioritere Losjen. Losjearbeidet fant jeg ganske meningsfylt. Det har jeg hatt veldig mye glede og nytte av. Jeg kan nevne ett eksempel:

Kona mi Kristin og jeg våknet ved at huset stod i brann den 8. juni i 2005. Vi ble begge med i ambulansen til sykehuset. Det var selvfølgelig et stort sjokk, og vi ønsket ikke å bo der mer. Stian tegnet om det skallet av hus som stod der og vi bestemte oss for å bygge det opp igjen. Men, da vi var i gang med å bygge opp huset, døde Kristin. Da stilte losjebrødre og deres ektefeller opp og hjalp meg.

Det var så mange som kom at en losjebror satte opp liste så det ikke ble for mange på en gang. Jeg tok bilde av de som møtte, og en annen bror som var fotograf, laget et stort bilde på over 1 meter som har hengt på kjøkkenet i mange år. På bildet er det 50 personer i arbeid på huset. Losjen har betydd mye for meg.

- Jeg har sett på embetsjournalen din i Matrikkelen, og det går jo i ett.

Ja det har blitt en del verv i losjesammenheng også. Det er vel slik når en ikke kan si nei, svarer bror Audun. Det har vel blitt et par år på benken, men ikke så mye mer.

Foto: RSME Arnfinn Lien

Ideelt innlegg

OVATGRADEN ER EN BEGYNNELSE

Tekst: Chriss Hauge, Losje Cetus

Ovatgraden er begynnelsen på en Druidisk reise som varer livet ut. Men vi skal ikke bare snakke om begynnelsen - vi skal også ære utholdenheten. For det er når den Druidiske reisen faktisk etterleves den får sin reelle verdi - år etter år, grad etter grad.

Bror Tormod har vært gjennom en Druidisk reise med ansvar og engasjement som foreløpig har vart i 25 år - fra det første steget som Ovat til 6. grad, og i dag hedres han med et velfortjent Veterantegn. Det vitner ikke bare om tid som har gått, men om troskap og brorskap levd i praksis.

For oss grunnlosjebrødre - og særlig for våre nye brødre i Fraternitas og Cetus - er dette et levende bilde på hva Ovatens første steg kan føre til, når vi snakker om selverkjennelse og indre vekst. Det er en reise mange brødre anser som et helt livsverk.

Så kjære bror Tormod - gratulerer. Din vandring minner oss om at det første steget betyr noe. Et steg på en reise våre nye brødre nå har tatt fatt på.

For det er nå engang sånn, at alle store reiser begynner med et første steg, og for oss starter den i Ovatgraden - Selverkjennelsens vei. Her vender vi blikket innover før vi søker utover, og lærer å kjenne oss selv – gjennom fellesskapet vi deler.

Ovatgraden er mer enn en grad - den er en invitasjon til å se livet med nye øyne. I denne graden lærer vi at renhet i tanker, ord og gjerning ikke handler om å være feilfri, men om å være ærlig mot oss selv. Det er når vi kjenner våre styrker og svakheter, vi finner vår indre losje.

For mange av oss er Losjen et sted for innenforskap. Her får vi være oss selv - og høre til. I en verden preget av støy og utenforskap, er Losjen et rom for enhet, fred og samhold. Når vi samles til Ovatmøte, fokuseres det ikke på status, alder eller bakgrunn, men på et fellesskap som er bygget på menneskeverd og åndelig nærvær.

Når vi går videre til Brodermåltidet, deler vi mer enn bare mat - vi deler fellesskap. I Etterlosjen, når latteren sitter løst og historiene får liv, da deler vi brorskapet. Ovatgraden bygger grunnmuren i oss.

Når vi kjenner oss selv, kan vi kjenne våre brødre.
Slik vokser enhet, fred og samhold - i losjen og i livet.
Med dette i tankene, kjære brødre, vil jeg avslutte med et dikt jeg har kalt «Ovatens vandring».

I speilet vi ser, vi gransker vårt sinn,
hvor svakheter skjuler seg dypt derinn.
Å erkjenne feil er en ærlig dåd,
som styrker vår vandring på livets tråd.

Renhet i tanker, i ord og i gjerning,
er grunnlag for vekst, for et liv i læring.
Vi renser vårt indre for tvil og svik,
og finner et lys som gjør sjelen rik.

Broderkjærlighet binder oss sammen,
en kjede av styrke, den evige flammen.
Vi deler vårt lys når en bror er i nød,
og finner i fellesskap livets brød.

Velgjørenhet leves i stille gest,
når hjertet gir fritt, da gir vi mest.
Ikke for ære, men for å gi,
en vei mot en verden der alle er fri.

Ovatens vandring er første steg,
på veien som fører mot visdoms veg.
La oss stå samlet i brorskapets hold,
i enhet, fred og samhold.

Malermester STENSBYE ELVERUM
Tlf.: 62 42 66 00 / 90 77 48 75
E-post: roar.stensbye@online.no

LOSJEBROR OG PENSJONERT KIRKEVERGE PÅ KISTEJAKT

Tekst: Odd Endresen, Barden

Foto: Jan-Agnar Stålerød

NRK Vestfold og Telemark publiserte i slutten av desember 2025 en artikkel om en middelalderkiste som er forsvunnet fra Høyjord stavkirke i Andebu, som ligger i Sandefjord kommune. NRK intervjuet i den forbindelse en pensjonert kirkeverge, og vedkommende er bror i losje Fraternitas i Sandefjord. Derfor bringer vi denne historien.

Foto: Odd Endresen

Den losjebroren som er på kistejakt, er OE Jan-Agnar Stålerød. Han kom inn i Ordenen i 1990, og har i egen losje vært Ceremonimester og Tjenestegjørende Old Erk. I Storlosje Skiringssal har han vært Stor Ceremonimester.

Bror Jan-Agnar er altså pensjonert kirkeverge i tidligere Andebu kommune, og ler godt av seg selv ifølge NRK: *«I 30 år har han passa på dei tre mellomalderkyrkjene i Andebu, og nå er han på jakt. Kistejakt.»*

Vi møtte bror Jan-Agnar i hjemmet hans på Stålerød. Han kunne fortelle at det i dag står en kiste fra middelalderen i Høyjord stavkirke. Men slik har det ikke alltid vært. «Det var opprinnelig to stykker, men den ene er forsvunnet», forteller bror Jan-Agnar.

Det finnes bilder av begge kistene, men hvor den ene har tatt veien er ukjent. Derfor har bror Jan-Agnar prøvd å finne den, blant annet ved å henvende seg til Riksantikvaren. Men det har ikke ført til at kista har kommet til rette, sier bror Jan-Agnar.

Kilde: Nasjonalbiblioteket

Foto: Arvid Brynjulfsen.

Riksantikvaren har imidlertid kommet med forslag til kilder som muligens kan gi informasjon. Det gjenstår et stykke arbeid med å undersøke disse kildene.

I en artikkel om Høyjord stavkirke i Sandefjords Blad i september 1953, står det at «Videre er der to jernbeslåtte kister fra middelalderen.» Det ble utført en omfattende restaurering av kirken i perioden 1948-1953. I den forbindelse ble inventaret lagret annet sted, og bror Jan-Agnar ser for seg at det er i denne prosessen at kisten er blitt borte.

Jan-Agnar Stålerød ble ansatt i Andebu kommune i 1976 som ingeniør i teknisk sektor, der han også har vært teknisk sjef. Fra 1987 utførte han også kirkeverge-oppgaver. I 1997 ble dette formalisert ved at han ble ansatt som kirkeverge i femti prosent stilling. Andebu har tre middelalderkirker, og man hadde et samlet 850-årsjubileum for alle kirkene i 1999. Man vet riktignok ikke eksakt hvor gamle de er, men antar at de er fra ca. år 1150. Han har for øvrig holdt foredrag, blant annet i egen losje, om utviklingen av kirkevergeordningen, som anses å være Norges eldste ombudsordning.

Ved å google bror Jan-Agnar ser vi raskt at han har vært en svært aktiv person i sin kommune. Vi nevner Andebu Fortidslag, der han i dag er leder. Han forteller at de har beholdt navnet Fortidslag, mens man andre steder heter Historielag. Laget har jubileum i 2026, 125 år, og går for å være Norges eldste. Han sitter i styret for Folkeakademiet Andebu. Der har han vært med fra starten i 1975, og er utnevnt til æresmedlem. I Andebu ungdomslag deltok han fra han var 14-15 år gammel og til han var ca. 30. Her har han også vært leder, og er æresmedlem også her.

Det vil føre for langt å beskrive alle de aktivitetene der bror Jan-Agnar har en eller flere fingre med i spillet, men en ting sikkert: Bror Jan-Agnar er og har vært en sentral person i foreninger og i det lokalhistoriske arbeidet i Andebu.

SVENSK BROR FIKK 40-ÅRSTEGN I NORGE

Tekst: Odd Endresen, Barden

Foto: SCM Ulf Mortensen, Storlosje Haugar

Den 29. april fikk Petter Torp, bror i Losje Allbota på Öland i Sverige, sitt fortjente norske 40-årstegn under en seremoni i den norske Losje Allbota i Sandefjord. Det skjedde under et godt besøkt møte med gjester fra så vel Sverige som Danmark. At en svensk bror får 40-årstegn i Norge kan virke forvirrende og trenger en forklaring.

F.v.: Ädelärk Åke Andersson i Loge Allbota på Öland, Ringbror Petter Torp, EE Terje Vardenær Arnesen i Losje Allbota I Sandefjord

Historien er at bror Petter startet sin Druidiske vandring i Norge, men flyttet til Öland etter vel 40 år som losjebror i Norge.
Edel Erk Terje Vardenær Arnesen sa i sin bordtale:

«Så kom nye muligheter og utfordringer i din jobbkarriere. Mekonomen skulle utvikles i Norden, og du var ønsket som leder. Ditt nye arbeidssted ble Sverige, og i og med at du også har svensk kone, ble flyttingen til Sverige etter hvert en permanent ordning. Når du igjen fikk tid til losjearbeid, var det naturlig å delta i en svensk Losje. Valget falt på Losje Allbota på Öland, din kones hjemsted, og der dere planlegger pensjonstiden. En konsekvens var at du da ble rullet ut av den norske ordenen og inn i den svenske.»

I 2023 ble det dannet kontakt mellom de to Allbota-Losjene, som så har utviklet seg til at de vurderer å bli vennskapslosjer. Edel Erk, bror Terje, sa videre:
«Da fikk du og jeg mye tid til å prate sammen, og jeg fikk høre om ditt norske losjeliv, og at du – etter å ha flyttet over til den svenske ordenen, innså at du hadde mer enn 40 års medlemskap, men at den svenske ordenen ikke har tegn og rituale for 40 år. Det hadde vært søkt om dispensasjon for å gjøre en tildeling i Sverige, men dette ble avslått.»

Siden bror Petter har mer enn 40 år som medlem av den norske ordenen, mente bror Terje at det måtte være mulig å få til noe, og bror Petter bekreftet at han var interessert i at man tok tak i dette. Edel Erk, bror Terje, begynte å trekke i en del tråder. Storlosje Haugar hadde ikke noe imot å delta i en slik tildeling.
Bror Charles Nyfløt, som da var SOE i Storlosje Viken, så heller ikke noe problem med dette. Så ble Ordensledelsen kontaktet. En søknad ble sendt og den ble innvilget – under forutsetning av at Storlosje Haugar foresto tildelingen.

Selve tildelingen ble gjort i en stilfull og verdig seremoni, ledet av SEE i Storlosje Haugar, bror Gunnar Thoresen, sammen med embetsmenn fra Storlosjen. De fleste talene ble holdt ved Brodermåltidet, men det var også en rekke gratulasjoner i Lunden fra gjestende brødre fra Norge, Sverige og Danmark.

Dette var et godt besøkt møte, der man satte påmeldingsstopp da man passerte 70 påmeldte. Det var i alt 16 gjester fra Sverige og Danmark, fra Losjene Allbota, Jotar og Camelot. Brodermåltidet var preget av god stemning, og det var en rekke taler rettet til jubilanten.

Første ute var SEE Gunnar Thoresen, så Edel Erk Terje Vardenær Arnesen. Blant talerne var også Riks Stor Skattmester Henning Brørby, som fortalte at det var bror Petter som ansatte han i Mekonomen. Ellers var det taler fra svenske og danske embetsmenn og gaveoverrekkelser til Losje Allbota. I Lunden var det i tillegg overrekkelse av blomster. Jubilanten, bror Petter, takket på en engasjert måte for tildeling av tegnet og for gode ord.

«Jeg har personlig gledet meg stort til dette, og jeg vet at det er mange flere som har gledet seg. Det at den svenske Losje Allbota er så godt representert, det at Losje Jotar i Aarhus er her med 8 brødre, samt 1 bror fra

SVENSK BROR (FORTS.)

Losje Camelot i Vejle, og det at mange norske brødre utenfor Losje Allbota ønsker å være tilstede, viser at dette er en helt spesiell begivenhet. Jeg synes også det er svært gledelig at vi har besøk fra Losje Pythagoras, som var ditt siste hjem i den norske ordenen før jubilanten meldte overgang til Sverige», sa Edel Erk Terje Vardenær Arnesen i sin bordtale.

Foran f.v.: RSSkm Henning Brørby, Ringbror Petter Torp og SEE i SL Haugar, Gunnar Thoresen.
Bak f.v.: Ädelärk Åke Andersson i Loge Allbota på Öland, Stor Marskalk Ulf Ericsson i Storlogen Östanland og EE Terje Vardenær Arnesen, Losje Allbota i Sandefjord.

Bror Petter startet sin Druidiske vandring i Losje Merlins-Stjerne i Oslo, og var en av stifterne da Losje Unitas ble dannet på Langhus i 1990. Senere fikk Losje Unitas vansker med driften og virksomheten opphørte i 2009.

Da gikk bror Petter til Losje Pythagoras i Oslo før han i forbindelse med flytting til Sverige ble bror i Losje Allbota på Öland.

Vi snakker altså om en jubilant med en bred losjeerfaring.

BIFF OG BLUES – KANDIDATAFTEN I LOSJE ALLBOTA

Tekst: Odd Endresen, som har bearbeidet en nettartikkel av Musikkleder Rune Hoff Johannessen
Foto: Arkivar Axel Kjæraas

Losje Allbota i Sandefjord har både i fjor og i år avholdt en litt spesiell kandidataften med Biff og Blues på menyen. Biff på tallerkenen og levende bluesmusikk. Og det har resultert i god rekruttering.

Men så litt om hvordan ideen oppstod. I en tid hvor det er vanskelig å finne nye medlemmer og gjennomsnittsalderen er økende, foreslo Musikklederen i losje Allbota å følge opp flere av brødrenes ønsker om mer Blues på losjemøtene. Han tenkte: «Hva med å lage en egen «Biff og Blueskveld», med Blues som gjennomgangstema under hele møtet?» Forslaget ble umiddelbart godt tatt imot av EE og brødre.

Bandet Knut Nordhagen & Jaguars ble leid inn for en minikonsert i salongen før og etter middag på en kandidataften. Brødrene på sin side fikk med seg kandidater til møtet, og det ble et flott møte, konsert, biffmåltid og etterlosje. Resultatet var åtte nye brødre. Dette var i 2025.

I år har losjen gjentatt «Biff og Blues» med fire nye kandidater. Tre av dem har levert inn søknad om opptagelse.

YNYS MÔN (MONA)

Tekst: Svein Syver Kaardahl, Losje Orion

Ynys Môn ligger ytterst i nordvest i det som i dag er Wales, adskilt fra fastlandet av smale sund og grunt farvann.

Øya er ikke stor, men den er fruktbar: lave åser, dyrkbar jord og kystlinjer som gir både avstand og tilgang.

Den ligger tett nok på det britiske fastlandet til at ferdsel er mulig, men langt nok ute til at den fremstår som et eget rom — avgrenset, oversiktlig og godt egnet for samling og rituell virksomhet.

I romerske kilder knyttes Mona særlig til druidene. For romerne fremstod disse ikke bare som religiøse spesialister, men som en uavhengig autoritet med stor innflytelse på tvers av stammegrenser.

Gjennom råd, tradisjon og rituell praksis kunne de gi beslutninger og motstand en form for legitimitet som ikke var knyttet til enkeltledere.

Øya fremstår derfor i romersk optikk ikke som et tilfeldig tilholdssted, men som et samlingspunkt for en overregional funksjon utenfor romersk kontroll.

Begrunnelsen for romernes angrep

Fra romersk synspunkt var utfordringen ikke øyas beliggenhet, men dens rolle. Romersk styre i Britannia forutsatte at lojalitet og beslutningsmakt gradvis kunne knyttes til romersk administrasjon, og at motstand kunne isoleres og kontrolleres. En overregional autoritet, som kunne gi motstand religiøs og sosial gyldighet, undergravde begge disse forutsetningene.

I de romerske beretningene fremstår druidene nettopp som en slik uavhengig autoritet. Deres innflytelse lå ikke i direkte militær ledelse, men i evnen til å forme normer, bekrefte kollektiv lojalitet og gi motstand en rettmessig plass innenfor tradisjon og kult. «Legitimitet» må her ikke forstås som operativ kommando, men som evnen til å fremstille motstand mot romersk herredømme som forpliktende, berettiget og forankret i en høyere orden av fellesskap og religiøs autoritet.

En slik innflytelse kunne ikke brytes bare ved å slå en enkelt væpnet styrke i felt. Skulle romerne svekke den, måtte de også ramme stedet og miljøet der denne autoriteten hadde sitt tyngdepunkt. Når romerne valgte å rette et målrettet angrep mot Mona, kan det derfor forstås som et forsøk på å ødelegge et samlingspunkt for motstandens autoritet og dermed gjøre provinsen lettere å styre på romerske premisser. Tacitus omtaler dessuten Mona som et tilfluktssted for flyktninger, noe som tyder på at øya ikke bare hadde symbolsk betydning, men også inngikk praktisk i den uroen romerne forsøkte å slå ned.

Keiser Nero ga ordre om at motstanden i vest skulle slås ned, og oppdraget ble gitt til Gaius Suetonius Paulinus, som ifølge Tacitus var valgt nettopp på grunn av sin erfaring med krigføring i vanskelig terreng. Som provinsens øverste militære leder hadde Suetonius vidt handlingsrom, og i årene før angrepet på Mona førte han en systematisk kampanje mot fortsatt uavhengige grupper i Wales-området.

Angrepet på Ynys Môn må forstås i denne sammenhengen. Øya var neppe et isolert mål, men del av et bredere miljø for motstand i vest som romerne allerede forsøkte å bryte ned på fastlandet. Da Suetonius rettet oppmerksomheten mot Mona, tyder det på at romerne oppfattet øya som mer enn et religiøst sentrum: den fremstod i tillegg som et samlingspunkt der motstand kunne få sammenheng, autoritet og varighet.

Dagen da himmelen ble revet opp

De første romerske speiderne skimtet røyken før de nådde stranden. Den lå som en tynn stripe over øyas mørke kontur, drevet lavt av vinden. For britene var

YNYS MÔN (FORTS.)

Mona mer enn en øy; den var knyttet til forestillinger om kult, makt og grenseoverganger. For romerne var den et strategisk mål. Et problem som ennå ikke var løst.

Suetonius lot bygge flatbunnede båter for infanteriet; kavaleriet fulgte etter over vadestedene, eller svømte ved siden av hestene der vannet gikk dypere. Da romerne nærmet seg stranden, møtte de ikke bare en væpnet motstander, men et syn som brøt med alt de var vant til: krigere i tett oppstilling, kvinner som beveget seg mellom rekkene med fakler i hendene, og druider som løftet armene mot himmelen og ropte forbannelser over angriperne.

Dette synet lamslo soldatene et øyeblikk. De ble stående urørlige, som om kroppen ikke lenger lystret. Først da generalen fikk dem til å samle seg, kom de til hektene igjen. Soldatene egget hverandre til ikke å vike for kvinner og fanatikere. Så fortsatte de angrepet.

Tacitus lar druider inngå i den oppstillingen som møtte romerne på stranden. Om dette også gjaldt de mest sentrale druidene, vet vi ikke. Det er likevel lite sannsynlig at hele den øverste religiøse ledelsen stilte seg åpent på stranden denne dagen.

Etter at motstanden på stranden var brutt, gikk romerne innover øya for å sikre kontrollen. Seieren var ikke i seg selv nok. En øy som Mona kunne ikke bare angripes og forlates; den måtte bringes under varig kontroll. Det synes derfor rimelig at romerne tidlig etablerte et fast militært nærvær på øya, både for å bevokte det som var vunnet og for å gi støtte til det videre arbeidet med å ødelegge lundene og helligstedene knyttet til druidisk virksomhet. Tacitus lar nettopp denne rekkefølgen tre fram: først seier, deretter sikring av øya, og så ødeleggelse.

Trær ble felt, hellige steder ødelagt og det som kunne brenne, satt i brann. Målet var ikke bare å vinne kontroll, men å ramme selve det hellige landskapet. Romerne ville ikke nøye seg med å slå menneskene som hadde stått imot dem; også landskapet som bar deres tradisjon og autoritet, skulle gjøres maktesløst.

Det var mens dette arbeidet pågikk at meldingen nådde Suetonius: provinsen sto i brann. Camulodunum var falt, og opprøret under Boudica var i ferd med å utvikle seg til en krise som truet langt mer enn Mona. Tacitus sier ikke uttrykkelig hvordan Suetonius fordelte styrkene i denne fasen. Men det er nærliggende å tenke seg at en del av styrken ble værende for å holde øya, mens Suetonius selv brøt opp med de mest mobile avdelingene han raskest kunne føre østover.

Målet var ikke lenger å fullføre underleggelsen av Mona, men å møte krisen som nå truet selve provinsen.

Ettervirkningene

Angrepet på Mona markerte ikke slutten på druidene i Britannia, men det endret forutsetningene for deres virksomhet. Øya var rammet, autoriteten utfordret, og det romerske signalet var tydelig: ingen selvstendig autoritet skulle få utvikle seg uforstyrret innenfor provinsen.

I årene som fulgte, ble romersk strategi mindre spektakulær, men mer virkningsfull. Etter Suetonius Paulinus ble guvernørposten overtatt av menn som i mindre grad søkte konfrontasjon og i større grad la vekt på ro og stabilitet. Tacitus lar nettopp dette skiftet tre frem: Petronius Turpilianus* gjenopprettet en roligere tilstand uten å søke nye fremstøt, og under Marcus Trebellius Maximus* ble provinsen holdt i en form for stillere kontroll.

YNYS MÔN (FORTS.)

Denne perioden fremstår i kildene som stillere enn årene før og etter. Det finnes få dramatiske sammenstøt, men desto flere tegn på en langsom omforming av landskapet: politisk, sosialt og religiøst. Det var i denne stillheten at gamle strukturer mistet sin synlighet, og nye former for tilpasning tok form.

Hva dette betydde for druidene som miljø og autoritet, lar seg ikke direkte dokumentere. Men fraværet av åpne konfrontasjoner betyr ikke at motsetningene var borte. Snarere peker det mot en fase der innflytelse ikke lenger ble utøvd åpent, men forskjøvet, tilpasset — og gradvis mindre synlig.

Hamskiftet

Angrepet på Mona behøver ikke å ha vært slutten. Men det må ha varslet et brudd. For druidene, like mye som for romerne, må ødeleggelsen av lundene og helligstedene ha vist at tiden for åpen virksomhet gikk mot slutten. Det som før kunne stå synlig i landskapet, måtte heretter finne andre former.

Druidene fremstilles i kildene som den keltiske verdens fremste lærde gruppe, formet gjennom lang opplæring, minne og disiplin. Nettopp derfor er det vanskelig å tro at de ikke forstod rekkevidden av det som hadde skjedd. En tradisjon som hadde brukt generasjoner på å samle, bevare og videreføre kunnskap, lot seg neppe bare slippe ut i mørket. Skulle noe leve videre, måtte det skifte ham.

Dette kan ikke dokumenteres direkte. Men som tolkning er det nærliggende å tenke seg at det som ikke lenger kunne bæres fram som åpen lære, ble ført videre i mindre utsatte former. Det synlige ble skjult, men ikke nødvendigvis borte. Myter kunne gå over i sang, kosmologi i slekt, ritual i rytme og fortelling. Kunnskapen kan ha mistet sin gamle skikkelse uten å miste sin kjerne.

I dette hamskiftet blir barden viktig. Ikke som en direkte etterfølger til druiden, men som en mulig bærer av noe eldre i en ny og friere form. Der druiden i sin tid stod fram som lærer, rådgiver og vokter av hellig kunnskap, kunne barden føre videre minne, språk og mønstre uten å vekke den samme motstanden. Formen var en annen, men det gjør ikke sammenhengen usannsynlig.

Der druiden tier — synger barden.

Ikke borte, men forvandlet:
Den senere bardiske tradisjonen i Wales og Irland beviser ingen ubrutt linje helt tilbake til druidenes verden. Men den åpner for en annen måte å forstå overlevelse på.

Kanskje var det ikke slik at alt gikk tapt, men at noe ble reddet ved å bli lettere, mer bevegelig og mindre synlig.

Mona etter opprøret (77–85)

Den endelige romerske konsolideringen av Mona fant sted under Agricola i 77–78. Tacitus nevner ingen druider i skildringen av denne operasjonen. Det beviser ikke at de var borte, men det tyder på at øya ikke lenger fremstod som det samme samlende religiøse og politiske tyngdepunktet som i Suetonius' tid. Agricolas operasjon kan derfor forstås som fullføringen av en prosess som allerede var i gang: Mona ble endelig brakt inn under stabil romersk kontroll.

Avsluttende vurdering

Mona ble ikke bare et mål for romersk militærmakt, men et sted der to former for autoritet støtte sammen. Det som gikk tapt, var ikke bare en øy eller et helligsted, men et synlig sentrum for druidisk makt i Britannia. Tradisjonen ble neppe utslettet i ett slag, men grunnlaget for å opptre samlet og åpent ble brutt ned. Mona står derfor igjen både som slutt og overgang: slutten på et synlig sentrum, og begynnelsen på en stillere og mindre synlig videreføring.

Mona kan nå hvile i fred.

Nøtterøy Rørservice AS

Tlf. 922 07 735 – 980 37 000 • www.notteroy-ror.no

Løiten Brænderi

Åpent alle ukas 7 dager!

En Akevisitt
Åpne forestillinger om sommeren.
Grupper på bestilling hele året!
www.lbr.no - Mob: 90 18 99 05

Harald Juliussen
Byggmester/takstmann
Medlem av Norges Takseringsforbund
Eiendomstaksering
Skadetaksering
Tilstandsrapport
Byggebistand

Fasade® PRODUKTER
SOLSKJERMING – GARASJEPORTER
Jens Thalberg. Telefon 488 40 535

HADLAND CARAVAN SERVICE
Reparasjon og service av husvogn, campingvogn og tilhengere

Geir Rune Hadland
E-post: geir.rune.hadland@lyse.net
Tlf: 455 00 696

HONDA
The Power of Dreams

Kjøp aldri snøfreser før du har vurdert Honda
Det gjør du best hos oss
Importør: BEREMA AS www.berema.no
Velkommen til oss for en grundig test av Honda snøfresere

Ulviken Motorsenter AS
Ulvikveien 29
3150 Tolvsrød
Telefon 33 32 53 54
post@ulvikenmotor.no
www.ulvikenmotor.no
SERVICEVERKSTED INNBYTTE FINANSIERING

Tradisjonsrik produsent av pålegg og spekemat
PERS kjøkken
Pindsleveien 1b, 3221 Sandefjord
tlf. 33 47 17 00, fax 33 47 17 01

Navn Etternavn LOSJENAVN

Ny e-postadresse for bestillinger:

navneskilt@losjeeken.no

Vi foreslår to navneskilt:
- et til dressen og et til smokingen

PRESENTASJON AV LOSJEMERKER

Tekst fra heftet Losjemerker

Nr. 111 Storlosjen DOVRE - Stiftet 6. oktober 2010.

Underlagte Grunnlosjer: Pastos, Cygnus, Nidaros, Belenus og Phoenix.

Det opprinnelige navnet er Biorgvin.
Navnet er hentet fra fjellområdet mellom Østlandet og Trøndelag. Betydningen knyttes til kløft eller dal –utledet av ordet «dofr». Dovrefjellbåde skiller og ikke minst forbinder folkene på begge sider. Også i dag er vei og jernbane over Dovrefjell viktige forbindelseslinjer.

Nr. 12 Losje PASTOS
Stiftet 23. oktober 1971
Pastos er gresk og betyr kiste eller trangt rom. Ordet ble også nyttet i de gamle mysterier hvor kandidater ble lagt i en uthult sten under innvielse. Det sentrale element i merket til Pastos er altså en ark. Over arken ser vi en stilisert regnbue. Det er interessant,fordi regnbuen var et druidisk symbol forbeskyttelse,og man trodde at kandidaten var omgitt av en slik bue når han ble frigitt fra sin innestenging i pastos.

Nr. 23 Losje CYGNUS
Stiftet 26. januar 1985
Cygnus er det latinske navnet for "Svanen", et stjernebilde i melkeveien, der fem stjerner klart skiller seg ut og danner et kors. Cygnus betegner også svanen, slekt av andefugler. Svanen er motivet i Gjøviks byvåpen.

Nr. 33 Losje NIDAROS
Stiftet 20. mars 1993
Losjen har sitt navn fra Nidaros, Kaupangen, senere byen ved Nidelvens utløp. Mange forbinder Nidarosdomen med rosevinduet. En rose skal være det vi forbinder denne losje med. Rosen er symbolet på det fullkomne gjennom sin skjønnhet. Det er den fullkommenhet vi alle skal streve etter. Losje Nidaros har målet synlig gjort i sitt merke.

Nr. 47 Losje BELENUS
Stiftet 10. september 2005
Solguden Belenus ble ofte betegnet som «den skinnende». Ved Beltane, lysets fest, ble feiret for å oppnå renhet. Menneskene skulle gå i seg selv, rense seg selv for tunge, vonde og gamle tanker og dermed få en ny start. Beltane sammen faller i årstid med den markering den moderne druidisme har for Nyår.

Nr. 60 Losje PHOENIX
Stiftet 14. oktober 2017
Fugl Fønix er et fabeldyr som gjenoppstår fra sin egen aske og som symboliserer gjenoppstandelse og udødelighet. Phoenix har sitt stjernebilde på den sydlig halvkule.

PRESENTASJON AV LOSJEMERKER

Tekst fra heftet Losjemerker

Nr. 112 Storlosjen SKIRINGSSAL - Stiftet 14. september 2010.
Underlagte Grunnlosjer: Fraternitas, Eken, Orion, Cetus og Misteltein.

Skiringssal (den skinnende salen) var et kongesete for Ynglingeætta ved Viksfjord i Tjølling.På 700-tallet vokste kjøpstedet Kaupang frem og Skiringssal regnes som en av våre første byer. Skiringssal nevnes på 880-tallet i en rapport til den engelske kongen, her dukker ordet «norweg» opp for første gang.

Nr. 28 Losje FRATERNITAS
Stiftet 8. september 1990
Ordet Fraternitas er latin og avledet av frater - som betyr bror, men og så spesielt brukt i betydningen ordensbror eller klosterbror. Forbrødringeren annen betydning, og tegnet viser det vanligste symbolet for dette.

Nr. 31 Losje EKEN
Stiftet 29. februar 1992
Ekelundene ble erklært for hellige steder. Under eketreets kroner, bygdes det et alter. Sommereik er et symbol som står for styrke, livsvilje og kraft. Den kraft som gir standhaftighet og overvinner alle hindringer, hvis vi bare har vilje til å bruke den.

Nr. 35 Losje ORION
Stiftet 26. august 1995
Orion er et karakteristisk stjernebilde på vinter himmelen, lett kjennelig ved de tre stjernene i beltet; Hellige tre konger. De klareste stjernene er den rødlige kjempe stjernen Betelgeuse som står i venstre skulder, og den blåhvite Rigel som markerer høyre ben.

Nr. 48 Losje CETUS
Stiftet 26. august 2006
Cetus er navnet på stjernebildet Hvalen (hvalfisken) og representerer havet. Alle i Legenden om Andromeda har fått sine stjernebilder. Hval og Sandefjord er historisk knyttet sammen.

Nr. 55 Losje MISTELTEIN
Stiftet 25. august 2011
Mistelteinen er velkjent i Vestfold og selvsagt for alle druider. Som den fjerde losje i Tønsberg gir losje Misteltein en symbolikk til ettertanke: Under druidstjernen i Sagalund er eken hvor misteltein vokser.

SENIOR-VETERANTEGN

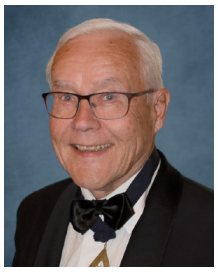
OE Sverre Hvarnes, Losje Idris, ble tildelt Senior-Veterantegn 15.01.2026 i Larvik. Han ble tatt opp i Ordenen 11.12.1975.

OE Svein Erik Klemmetsby, Losje Eken, ble tildelt Senior-Veterantegn 26.03.2026 i Nøtterøy. Han ble tatt opp i Ordenen 16.03.1976.

ROE Erik van der Lende, Losje Pythagoras, ble tildelt Senior-Veterantegn 24.03.2026 i Oslo. Han ble tatt opp i Ordenen 17.03.1976.

ROE Kåre Vermund, Losje Nemeton, ble tildelt Senior-Veterantegn 04.05.2026 i Hamar. Han ble tatt opp i Ordenen 29.04.1976.

Mer informasjon om tildeling av diverse hederstegn kan finnes på barden.fgdo.no

Laget kun for Ordenens brødre!
Claude Bernard Limited Edition Automatic – nå også med lenke!

Brødre pris 12.490,-
Veil. pris: 19.790,-

Informasjon:
- Laget i kun 250 eksemplarer, kun én person per nummer
- Nyhet: Lenke kan kjøpes separat for kun 3500,- kr.
- En del av inntektene for salg av klokkene går direkte til Losjen
- Kontakt Jan-Ole ved kanselliet eller Juliane ved Santrade AS for bestilling eller mer informasjon
- kanselliet@fgdo.no / 33 47 44 00
- post@santrade.no / 33 45 33 45

Spesifikasjoner:
- Mekanisk ur
- Safirglass
- 42 mm
- Vanntetthet 50 meter
- Gul PVD/ Rustfritt stål
- Swiss made - Sertifiserte
- 2 Års garanti og 5 Års reklamasjonsrett

SANTRADE
NORGE

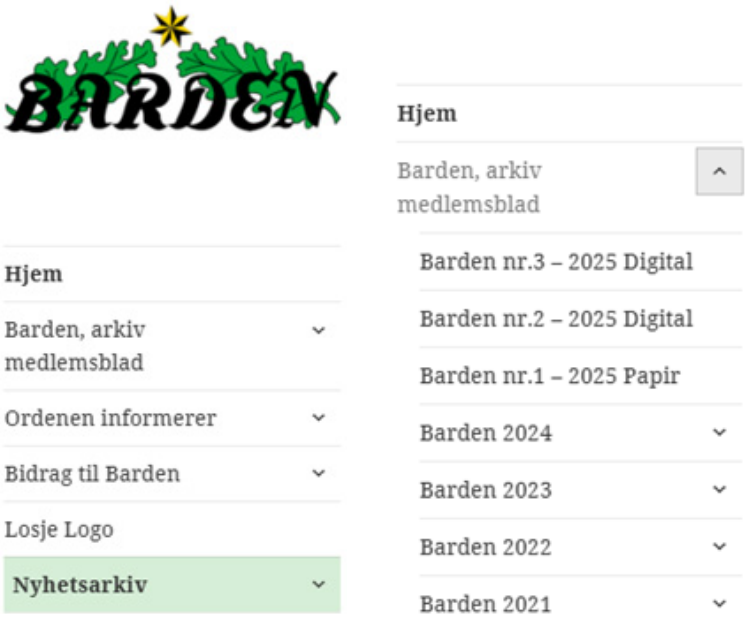

Brødre pris 8.990,-
Veil. pris: 14.090,-

BARDEN
ORGAN FOR DEN NORSKE DRUIDORDEN

BARDENS NETTSIDE - NYHETSARKIV

Gå inn på nettsiden til Barden: https://barden.fgdo.no Her finner man lett fram til stoff som er publisert på nettsiden. Går man eksempelvis inn i «Nyhetsarkiv» og trykker på «Grunnlosjer» kan man velge den GL man ønsker. Der vil man finne alt publisert stoff fra den spesifikke GL man vil se nærmere på. Man kan også velge blant et stort utvalg av temaer.

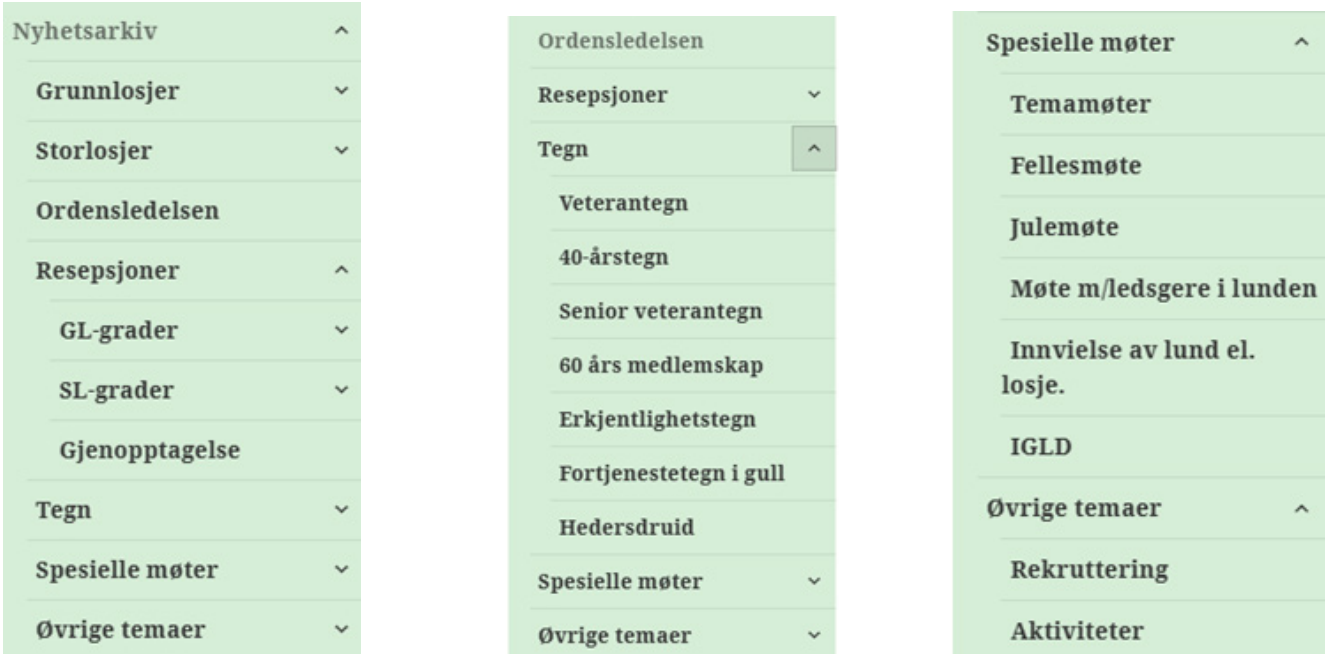

Bruker du mobilen:
Hvis du går inn på nettsiden fra mobilen din. Kan du trykke på de 3 strekene som vises i bildet under:

Da vil du få opp samme meny som vises til venstre.

I «Nyhetsarkivet» kan man finne stoff som er relatert til ulike begivenheter og temaer.
Gå inn på nettsiden til Barden: https://barden.fgdo.no og finn!

VI GRATULERER

95 år

Pastos	Per Walther Lie	23.09.1931

90 år

Plenydd	Heinz Von Gunten	29.06.1936
Cetus	Cato Vegre	29.07.1936
Pythagoras	Per Blom-Mørch	11.08.1936
Cygnus	Kjell Tingvold	17.09.1936

85 år

Idris	Gunnar Kåre Lie	10.06.1941
Merlins-Stjerne	Per-Lyder Haugen	12.06.1941
Idris	Jan Walter Olstad	20.06.1941
Phoenix	Jan Mathisen	27.06.1941
Ovatstjernen	Kai Roar Gundersen	22.07.1941
Rasalas	Gunleik Lindheim	13.09.1941
Yggdrasil	Gudmund Sakkestad	23.09.1941
Nemeton	Kåre Vermund	23.09.1941
Yggdrasil	Ole Leirvåg	27.09.1941
Nidaros	Rolf Sverre Olsen	28.09.1941

80 år

Celyn	Kjell Otto Hoven	05.06.1946
Myrica	Roar Inge Arnesen	19.06.1946
Sagalund	Finn Karsten Johansen	29.06.1946
Ovatstjernen	Jan O. F. Wasenius	30.06.1946
Mithras	Kjell Dagfinn Berg	02.07.1946
Cetus	Per Stensgård	03.07.1946
Sanden	Alf A. Barry	06.07.1946
Plenydd	Torbjørn Wathne Knutsen	10.07.1946
Idris	Dagfinn Nordstrøm	14.07.1946
Druidborgen	Øivind Bjørn Baltzersen	16.07.1946
Silva	Håvard Brenna	20.07.1946
Cromlech	Odd Kjølsrud	24.07.1946
Selago	Andreas Nicolai Skjærli	31.07.1946
Celyn	Torleif Audun Njerve	10.08.1946
Cromlech	Per Anstensen Ugland	18.08.1946
Ovatstjernen	Bjørn Arve Anderssen	20.08.1946
Hedera	Gjert Einar Skalleberg	20.08.1946
Syvstjernen	Ole Elias Forberg	20.08.1946
Abaris	Bjørn Gåsholt	22.08.1946
Elysium	Geir Cato Hansen	25.08.1946
Cetus	Arne Wangen	29.08.1946
Cetus	Erik Andersen	30.08.1946
Balder	Per Anders Hove	31.08.1946
Fraternitas	Einar Olsen	17.09.1946
Orion	Jack Morris Mclaughlan	21.09.1946

75 år

Nidaros	Paul Ivar Audun Lilleberg	07.06.1951
Belenus	Kjell Åge Røsten	08.06.1951
Terrapax	Dag Bjarne Roland	17.06.1951
Pythagoras	Arve Bergan	18.06.1951
Malva	Svenn Ivar Strømhaug	10.07.1951
Rasalas	Alf Gjessing	27.07.1951
Ram	Rune Ramsli	28.07.1951
Avalon	Svein Normann Larsen	29.07.1951
Fraternitas	Rolf Havord	30.07.1951
Cetus	Erik Tidemann Jørgensen	03.08.1951

75 år

Cromlech	Olav Bringsverd	25.08.1951
Hedera	Terje Almar Gogstad	01.09.1951
Celyn	Michael Spitz	08.09.1951
Silva	Thor Egil Rognerud	08.09.1951
Syvstjernen	Lars Arvid Høyland	14.09.1951
Silva	Arne Moen	16.09.1951
Avalon	Gunnar Alternes	16.09.1951
Cygnus	Nils-Oluf Bradal	17.09.1951
Hedera	Hugo Sandholmen	23.09.1951
Belenus	Egil Kristiansen	25.09.1951
Celyn	Helge Bjørnstad	27.09.1951

70 år

Pastos	Jørn Heiberg	03.06.1956
Fraternitas	Roar Belstad	06.06.1956
Druidstjernen	Kjell Bøe	07.06.1956
Fraternitas	Jørn Ronnie Nielsen	08.06.1956
Jadar	Tor Audun Rosland	08.06.1956
Jadar	Per Magne Reve	09.06.1956
Cromlech	Håkon Mørland	10.06.1956
Druidborgen	Bjørn Frode Dechsling	15.06.1956
Tegula	Robin Anthony Landrock	16.06.1956
Hedera	Trond Steinar Erlandsen	17.06.1956
Hedera	Håkon Olav Wister	20.06.1956
Celyn	Tor-Martin Olsen	28.06.1956
Cygnus	Kay Robin Kristiansen	03.07.1956
Belenus	Finn Harald Nygård	04.07.1956
Taiga	Johnny Bekkevold	17.07.1956
Corona	Helge Edgar Kjøndal	19.07.1956
Myrica	Petter Aas	27.07.1956
Balder	Alfred Haukeland	07.08.1956
Cetus	Andres Svadberg	08.08.1956
Sanden	Asmund Fagstad	20.08.1956
Nordstjernen	Arne Falla	25.08.1956
Silva	Børge Mickelson	02.09.1956
Nidaros	Tor Even Dahl	03.09.1956
Hringar	Thorbjørn Solberg	26.09.1956

60 år

Druidstjernen	Geir Hiller	09.06.1966
Skjalgsson	Arve Skaget	10.06.1966
Misteltein	Tomas Aas	15.06.1966
Sanden	Ole-Jørgen Hasle	23.06.1966
Hringar	Jarle Hoddevik	26.06.1966
Phoenix	Jørn Reiner	30.06.1966
Pythagoras	Bjørn Inge Børserud	04.07.1966
Tryggvason	Oddbjørn Tafjord	12.07.1966
Pythagoras	Petter Nikolaisen	12.07.1966
Avalon	Espen Iversen	21.07.1966
Merlins-Stjerne	Anders Aaby	23.07.1966
Silva	Roger Nygaard	24.07.1966
Abaris	Roar Olafsen	27.07.1966
Cygnus	Kurt Foreman	04.08.1966
Elysium	Stein Josten	08.08.1966
Sagalund	Ronald Badski	17.08.1966
Cetus	Jan-Ole Pedersen	09.09.1966
Malva	Ole Kristian Kåsa	13.09.1966
Misteltein	Nils Jimmy Rønning	17.09.1966
Hedera	Eyvind Egil Tomter	30.09.1966
Sølvstjernen	Jan Ove Laugerud	30.09.1966

NYOPPTATTE BRØDRE

NAVN	FØDT	OPPTATT	LOSJE	STORLOSJE
Kambiz Bidukh	30.10.2001	07.04.2026	Abaris	Haugar
Roar Jørgensen	01.03.1950	14.04.2026	Druidstjernen	Haugar
Anders Vatningen Rønneberg	17.07.1984	19.02.2026	Hringar	Eker
Geir Arne Øvrum	21.11.1966	16.03.2026	Malva	Ra
Kjell Gunnvald Åmlid	05.03.1966	16.03.2026	Malva	Ra
Kim Inge Hansen	01.10.1990	19.02.2026	Mizar	Bjørgvin
Carsten Siebert	28.09.1965	16.03.2026	Nemeton	Eidsiva
Tommy Reinås	20.07.1972	26.02.2026	Nidaros	Dovre
Ole Einar Valberg	12.03.1982	26.02.2026	Nidaros	Dovre
Linh Le	08.03.1987	18.03.2026	Nordstjernen	Viken
Tor-Gunnar Brandshaug	08.10.1962	18.03.2026	Nordstjernen	Viken
Aage Lund	03.09.1983	14.04.2026	Orion	Skiringssal
Frank Arne Søreng	06.09.1970	07.04.2026	Sagalund	Haugar
Stein Erik Kristiansen	23.01.1959	09.04.2026	Sanden	Agder
Tor Gunnar Leren	07.05.1963	26.03.2026	Skjalgsson	Rygir
John Daniel Madsen	04.07.1955	23.04.2026	Skjalgsson	Rygir
Gjert Hornig	01.03.1991	11.03.2026	Syvstjernen	Haugar
Leif Erling Ivar Pettersen	02.06.1968	11.03.2026	Syvstjernen	Haugar
Marius Morrath Bexrud	08.04.1992	11.03.2026	Syvstjernen	Haugar
Anders Wenaas	02.04.1977	11.03.2026	Syvstjernen	Haugar
Mats Erik Næss	08.09.1979	21.04.2026	Taiga	Eidsiva
Kjetil Sværen	17.09.1993	23.04.2026	Tegula	Rygir
Magne Olav Kåsa	21.01.1994	03.03.2026	Uxello	Borgar

VI GRATULERER

50 år

Hringar	Odd Davy Ludvigsen	15.06.1976
Cygnus	Frode Voldengen Hansen	19.06.1976
Cetus	Leif Tore Markman	22.06.1976
Belenus	Roar Diez	27.06.1976
Yggdrasil	Tor Ingolf Hunsbedt	14.07.1976
Druidborgen	Tom Egill Kallasten	23.07.1976
Tegula	Kenneth Lian	30.07.1976
Skjalgsson	Tommy Egeland	14.09.1976
Skjalgsson	Sigurd Hüth Martinsen	26.09.1976

40 år

Rasalas	Fredrik Abrahamsen Bakke	01.07.1986
Syvstjernen	Andreas Herheim	12.07.1986
Hedera	Marius Frenvik Odberg	27.07.1986
Hringar	Thomas Nymoen Bråten	11.08.1986
Nordstjernen	Tore Wilhelmsen Herrmann	21.08.1986
Abaris	Kim Anders Pettersson	18.09.1986

30 år

Hringar	Luka Zabrdac	12.06.1996
Sanden	Sondre Alfredsen Kjønnerød	23.07.1996
Celyn	Adrian Dahl	02.09.1996
Misteltein	Ruben Thomassen Høijord	05.09.1996

25 år

Skjalgsson	Mathias Hermansen	09.06.2001
Ram	Lars Henrik Bjørck Råkil	24.06.2001

DØDSFALL

NAVN	GRAD	FØDT	OPPTATT	DØD	GRUNNLOSJE	STORLOSJE
Kåre Nordgård	OE	17.11.1943	21.03.1995	08.03.2026	Avalon	Eker
Knut Amundsen	K	05.01.1952	09.10.2017	23.03.2026	Corona	Bjørgvin
Arvid Ingulstad	OE	04.08.1939	04.11.1985	25.03.2026	Myrica	Ra
Bjarne Henry Sandnes	ROE	05.03.1950	07.09.1988	04.04.2026	Fraternitas	Skiringssal
Steinar Dahl	OE	23.04.1944	30.01.1978	14.04.2026	Kriton	Borgar
Jens Wilhelm Myhrstad	OE	27.03.1943	08.10.1981	22.04.2026	Selago	Agder
Harald Hope	OE	11.09.1948	12.02.1987	21.05.2026	Cromlech	Agder
Einar Johan Stuvik	R	13.05.1941	10.04.1997	26.05.2026	Mizar	Bjørgvin

Vi lyser fred over våre brødres minne.

FJELD
BLOMSTER & ANLEGG AS
I DEN GRØNNE TJENESTE SIDEN 1932

Vi utfører sommervedlikehold, vaktmestertjenester på hus og hageanlegg.
Trefelling, stubbefresing og kvistkverning.
Vi utfører tjenester for bedrifter, borettslag og private.

Fjeld Blomster & Anlegg AS • Eikernveien 111, 3095 Eidsfoss • Tlf. 414 70 340
E-mail: post@fjeldblomster.no • www.fjeldblomster.no

Aase
Begravelsesbyrå

Aase Begravelsesbyrå
Reevegen 34, 4340 Bryne
Telefon: 51 48 20 00
E-post: arild@aase-begravelse.no
Web: www.aase-begravelse.no

Returadresse: DnD Kanselliet, Postboks 22, 3246 Sandefjord

NORGE P.P.
posten

BARDEN

ISSN 0805-2298 (Trykt)
ISSN 3084-200X (Online)
Organ for Den norske Druidorden FGDO

KANSELLIET

Den norske Druidorden FGDO
Postboks 22 - 3246 Sandefjord. Tlf. 33 47 44 00
E-post: kanselliet@fgdo.no
Åpningstid: Mandag – fredag 0900 – 1500
www.fgdo.no

Annonser & kontakt informasjon: barden@fgdo.no

JÆRTEK

Vi gir industrien konkurransekraft gjennom riktig teknologi

CAD — CAM — Dokumentkontroll — HR-system

post@jaertek.no
+47 51 77 98 00
jaertek.no

ALT UNDER SAMME TAK

DESIGN & FOTO / EMBALLASJE / TRYKKSAKER
PROFILARTIKLER / SKILT & DEKOR / VAREHOTELL

bk Når **kvalitet** og **synlighet** teller!

33 48 59 00 / salg@bk.no

bk.no